

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ЗБІРНИК ТЕЗ

**Міжнародної науково-практичної конференції
«Екологічна політика і право ЄС та їх імплементація
у правову систему України»**

(Київ, 16 травня 2019 р.)

2019

ЗМІСТ

Funta R. INTERNATIONAL ENVIRONMENTAL STANDARDS.....	10
Golovko L. ENVIRONMENTAL RESPONSIBILITY: EU EXPERIENCE AND OPPORTUNITIES FOR UKRAINE.....	12
Hanak R., Kostoula T. LEGISLATION ON NUCLEAR SAFETY	14
Hanak R., Kostoula T. LEGISLATION ON SPENT FUEL AND RADIOACTIVE WASTE MANAGEMENT.....	23
Horoshko H. ENVIRONMENTAL POLICY OF UKRAINE.....	30
Ladychenko V. INTERNATIONAL ENVIRONMENTAL INFORMATION ACCESS COOPERATION FRAMEWORK.....	31
Smékalová L. SUPPORT OF THE MUNICIPAL WASTE MANAGEMENT BY EUROPEAN UNION COHESION POLICY.....	33
Zicha J. WASTE LEGISLATION OF THE EUROPEAN UNION AND ITS REFLECTON IN THE ASSOCIATION AGREEMENT WITH UKRAINE.....	35
Авраменко Т. МІЖНАРОДНА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА: СУЧАСНІ ВИМІРИ ТА ПРИНЦИПИ РЕАЛІЗАЦІЇ.....	37
Андронік А. ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В КОНТЕКСТІ ПОСИЛЕННЯ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ.....	39
Андрощук А. ПРАВО ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ.....	41
Артюх Є. БІОПОЛІМЕРНЕ ПАКУВАННЯ В ОСНОВІ МАСШТАБНОГО ЗБЕРЕЖЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	44
Бакай Т. ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВА.....	45
Балочкіна О. ЕКОНОМІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ В УПРАВЛІННІ НАВКОЛИШНІМ СЕРЕДОВИЩЕМ ЄС.....	47
Баранишина Л. ЄВРОПЕЙСЬКА СИСТЕМА ТОРГІВЛІ ВИКИДАМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ТОРГІВЛІ ВИКИДАМИ В УКРАЇНІ.....	49
Батир Т. ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ТА БЕЗПЕКИ ПИТНОЇ ВОДИ В ЄС.....	51
Бережний О. УЧАСТЬ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У ФОРМУВАННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ.....	52
Березовська Л. ОСНОВНІ НЕДОЛІКИ ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	54
Березюк А. СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	56
Білик І. ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД.....	57
Бойко В. ОСОБЛИВОСТІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	59
Болебрух М. РОЛЬ І МІСЦЕ ГРОМАДСКОСТІ В ЕКОЛОГІЧНОМУ УПРАВЛІННІ.....	61
Болсунувський С. ІНВАЗІЙНІ ВИДИ РОСЛИН ЯК ПОТЕНЦІЙНА ЗАГРОЗА ЕКОЛОГІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ (ПРАВОВИЙ АСПЕКТ).....	62
Бохонюк О. ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА ЄС. ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	64
Бровко Н. АНАЛІЗ ПРАВОСВІДОМОСТІ ЯК ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВОЇ КАТЕГОРІЇ.....	65
Бруско В. ДЖЕРЕЛА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА.....	66
Бутіна М. ПОЛІТИКА ТА ПРАВО ЄС З ПИТАНЬ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОВКІЛЛЯ.....	68
Василевська А. МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ЕКОЛОГО-ОРІЄНТОВАНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	70
Васильчук С. ГМО - ПРОБЛЕМА ЧИ ДОСЯГНЕННЯ.....	71

Бровко Н.І.,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теоретико-правових та
соціально-гуманітарних дисциплін
Білоцерківського національного аграрного університету

АНАЛІЗ ПРАВОСВІДОМОСТІ ЯК ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВОЇ КАТЕГОРІЇ

Історія політичної і правової думки, зазначає В.Нерсисянц, - дозволяє зрозуміти, як в боротьбі і зіткненні різних поглядів і позицій одночасно йшов процес розвитку пізнання природи держави і права, поглиблення уявлень про свободу, справедливість і право, закон і законність, про належний громадський і державний устрій, про права і свободи людини, форми і принципи взаємин особистості і влади тощо [1, с. 176].

У цьому контексті не можна залишити поза увагою теорію суспільного договору – як «неявної згоди між членами суспільства щодо співпраці та допомоги один одному», яка займала значне місце у працях філософів XVII–XVIII (Т. Гоббс, Дж. Локк, Ж.-Ж. Руссо та інш.).

Натомість, у середньовічній Європі існувала думка, зокрема, у макіавеллівському «Государі», як зазначає В.Нерсисянц, домінує «аж ніяк не звеличення високої гідності людської особистості, що створює і творить саму себе. Немає в ньому апології вільної волі, спрямованої на добро і загальне благо; немає міркувань про покликання індивіда до цивільно-моральної діяльності на терені політики. У фокусі цього твору - ідеальний правитель і технологія його владарювання» [1, с. 176].

У розумінні середньовічних філософів формування таких факторів існування людської особистості як її свобода, рівність у правах та добробут, є похідними від умов, які йому поставив соціум у вигляді законів або традицій та звичаїв, а успішність її існування – від свідомого підкорення цим умовам (правової свідомості). Тому люди, у переважній своїй більшості, не піддавали сумніву існуючі правила поведінки, нав'язані ним правителями та не прагнули їх змінити.

Як слушно зауважував Е. Соловйов, - «правосвідомість це не просте відбиття в індивідуальній свідомості змісту й характеру вже чинних законів, у правосвідомості «активний темперамент», всього адекватніше виявляє себе саме тоді, коли суб'єкт права критикує й корегує чинні закони в душі ідеальної справедливості. Особа повинна навчитися поважати чуже і відстоювати своє власне право, утверджувати примат справедливості над жалем, правопорядку над простим порядком і громадянської чесності над іншими досить гідними чеснотами» [2, с. 233 - 234].

Таким чином, сутність правової свідомості, як соціально-правової концепції та напряму емпіричного дослідження, *de facto*, полягає у встановленні закономірностей розвитку зв'язків між індивідуумом і соціумом, які формуються та підтримуються завдяки інституційній силі права у проміжках часу, простору та в умовах мінливої реальності.

Одним з прикладів впливу реальності на правосвідомість населення країн Європи другої половини XIX ст. стала широка підтримка феномену марксизму як сукупності теоретичних поглядів німецьких мислителів К.Маркса та Ф. Енгельса «на історію, політику, особистість та суспільство загалом, а також як вчення про систему революційних поглядів робітничого класу, що відображає закони розвитку людського суспільства та досвід класової боротьби народних мас проти експлуататорів, і що постійно розвивається на основі узагальнення цього досвіду» [3, р. 254]. Проте ідеї та постулати марксизму сприймалися філософами неоднозначно. Так Ж.-П. Сартр, вважав, що Маркс «ставить у центр своїх досліджень конкретну людину - ту людину, яка визначається одночасно своїми потребами, матеріальними умовами свого існування і родом своєї діяльності...» [4, с. 123]. Ф.Ніцше говорив про знищення особистості при соціалізмі та

насильницьке запровадження режиму покірності громадян [1, с.141]. А С. Булгаков взагалі вважав марксизм «похоронною піснею» особи й особистої творчості [4, с. 123]

П. Юркевич був переконаний, що кожна людина - найглибша основа і духовно-етичне джерело людського суспільства. У діяльності його серця - в почуттях, переживаннях, емоціях, реакціях, а не в думках, в їх всезагальності, відображається індивідуальність особистості. Філософ підкреслював, що «розум лише вершина, а не коріння духовного життя людини. Знання ми отримуємо в результаті духовної діяльності; лише тоді, коли воно проникло в серце, знання може бути засвоєним» [5, с.191 - 192].

Специфіка буття людини, як слушно зауважує С.Щерба, - полягає в поєднанні, взаємодії трьох буттєвих вимірів. Першим з них є те, що кожна людина існує як така, що здатна мислити й відчувати «річ» (тіло). По-друге, кожна людина є індивідуальним представником виду Homo sapiens, результатом біологічної еволюції. По-третє, людина існує як соціально-історична сутність, що виражається в свідомому підкоренні її особистості правилам існування у суспільстві (правосвідомості). Все це в єдності становить вихідні характеристики людського буття [6, с. 32].

Таким чином можемо спостерігати процес розвитку поглядів на категорію правосвідомості в різні періоди суспільного розвитку. Сутність цієї категорії полягає у наявних закономірностях розвитку між індивідуумом і соціумом, які формуються завдяки розвитку права у різних проміжках часу, простору та в умовах мінливої реальності.

Список використаних джерел:

1. История политических и правовых учений: Учебник для вузов / Под общ. ред. В.С. Нерсесянца. Москва: Норма, 2004. 944 с.
2. Соловьев Э.Ю. Правовой нигилизм и гуманистический смысл права. Квинтэссенция. Философский альманах. Москва, 1990. 447 с.
3. Duden. Deutsches Universal wörterbuch. Mannheim, Leipzig, Wien,Zürich: Dudenverlag, 1996. 1816 p.
4. Філософія: курс лекцій. У 2 ч. Ч. 1. Історія світової та української філософії / уклад. О. П. Бойко. Суми: ДВНЗ "УАБС НБУ", 2010. 187 с.
5. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. Київ, 1992. 230 с.
6. Філософія: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. /за ред. С. П. Щерби. Київ: МАУП, 2004. 216 с.

Бруско В.,
*студент 1 курсу 1 групи юридичного факультету університету біоресурсів і
природокористування України**

ДЖЕРЕЛА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

Під джерелами екологічного права розуміють нормативно-правові акти, що містять еколого-правові норми, призначені для регулювання екологічних правовідносин. В Україні основними джерелами є законодавчі і підзаконні нормативні акти.

* Науковий керівник: старший викладач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства Кідалова Н.О.